



## § 44

### Liikenneliikelaitoksen lausunto Helsingin maanalainen yleiskaava 2021 -ehdotuksesta

HEL 2017-001746 T 10 03 02 00

#### Lausunto

Liikenneliikelaitoksen johtokunta antoi kaupunkiympäristölautakunnalle Helsingin maanalainen yleiskaava 2021 -ehdotuksesta seuraavana lausunnon:

Helsingin maanalaisen yleiskaavan ehdotuksessa on esitetty Helsingin vuonna 2016 hyväksytyä yleiskaavaa täydentäviä, tarkentavia ja osin kumoavia ratkaisuja, jotka liittyvät liikenneliikelaitoksen (HKL) vastuulla olevien joukkoliikennepalveluiden järjestämiseen. Maanalaisessa yleiskaavassa esitetään varauksia niin metroluonteen, raitioliikenteen kuin kävelyn ja pyöräilyn tulevaisuuden ratkaisuihin. Lisäksi maanalaisen yleiskaavan valmistelun yhteydessä on teetetty selvityksiä periaatteista, joilla maanalaisia tiloja ja järjestelmiä tulee Helsingissä toteuttaa. Nämä selvitykset etenkin maanalaisen kävely-ympäristön kehittämisen sekä maanalaisen rakentamisen turvallisuuden osalta palvelevat hyvin myös HKL:n vastuulla olevien kohteiden toteuttamisessa.

HKL:n kannalta merkittävimmät maanalaisen yleiskaavan ratkaisut kohdistuvat tulevaisuuden liikenneväyliin varautumiseen sekä keskustan alueen maanalaisten kävely-yhteyksien parantamiseen. HKL:n hallinnoimat maanalaiset keskusta-alueen tilat nivoutuvat yhteen viereisten maanalaisten tilojen kanssa. Tämän kokonaisuuden hallitseminen kokonaisuutena on olennaista yhtenevän ja kaupunkilaisia hyvin palvelevan maanalaisen ympäristön luomiseksi. Maanalainen yleiskaava ja myöhemmän tarkemman kaavoituksen merkitys on tässä suuri. Lisäksi maanalaisessa yleiskaavassa poistuu osa sellaisista maanalaista liikennetunnelivarauksista (esim. Koskelantien jatkeen tunneli), joilla on ollut rajoittavia vaikutuksia paitsi maanalaisten myös maanpäällisten joukkoliikennedyhteyksien toteuttamiseen.

Maanalaisessa yleiskaavassa on esitetty HKL:n näkökulmasta kaikki olennaisimmat näköpiirissä olevat tulevaisuuden tarpeet maanalaisten joukkoliikenneväylien toteuttamiseen. Näitä ovat rautatieyhteyksien osalta Pisara-rata, Helsinki-Tallinna tunneli ja Lentoradan tunneli asemineen ja tarvittavine maanalaisine kulkuyhteyksineen. Metroluonteen osalta kaavassa varaudutaan Östersundomin metron tunnelinyhteyksiin, Vuosaaren metron jatkamiseen tunnelissa sekä metroradan siirtämiseen maan alle Kulosaaressa. Kamppi-Töölö-Pasila -välin maanalainen metrovaraus on kaavassa esitetty raideliikenteen runkoyhteyte-



11.03.2021

nä, joka mahdollistaa sen toteuttamisen myös maanalaisena pikaraitiotieyhteytenä. Tämä tukee muita maanalaisen yleiskaavan raitiotieyhteyksiä, mm. Meilahti-Pasila-Vallila -välille esitettyä pikaraitiotietunnelia (Kantakaupungin poikittainen pikaraitiotietunneli) sekä Kampista Katajanokan kautta Korkeasaareen kulkevaa tunneliyhteyttä (Keskustan poikittainen pikaraitiotietunneli). Maanalaisessa yleiskaavassa on myös merkitty merkittävimmät maanalaiset pyöräily-yhteydet Kaisantunneli, Marian pyöräliikennetunneli sekä Malminkartanon pyöräliikennetunneli.

Esittelijä

yksikön johtaja  
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245  
artturi.lahdetie(a)hel.fi

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Lausuntoehdotus**

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

**Esittelijän perustelut**

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakennepalvelukokonaisuuden yleissuunnittelupalvelu on pyytänyt HKL:n lausuntoa kaupunkiympäristölautakunnalle Helsingin maanalainen yleiskaava 2021 -ehdotuksesta 19.3.2021 mennessä.

Esittelijä

yksikön johtaja  
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245  
artturi.lahdetie(a)hel.fi

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Päätöshistoria**

Kaupunkiympäristölautakunta 16.02.2021 § 68

HEL 2017-001746 T 10 03 02 00



11.03.2021

Hankenumero 5066\_9

## Päätös

### Kaupunkiympäristölautakunta päätti

- asettaa 26.1.2021 päivätyn Helsingin maanalaisen yleiskaava 2021 -ehdotuksen nro 12704 julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n mukaisesti. Maanalainen yleiskaava koskee pääsääntöisesti koko Helsingin alueen maanalaisia kallioon sijoituvia ja suunniteltuja tiloja
- muuttaa nähtäville asetettavaan kaavaan merkinnän:  
”Maanalaista tilaa suunniteltaessa ja rakennettaessa on otettava huomioon ympäristön terveellisyys-, turvallisuus-, ja viihtyvyysnäkökohdat. Lisäksi on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjaveteen sekä melu- ja ilmapäästöihin.”  
Merkinnällä:  
”Maanalaista tilaa suunniteltaessa ja rakennettaessa on otettava huomioon ympäristön terveellisyys-, turvallisuus-, ja viihtyvyysnäkökohdat. Liikennetunneleiden suuaukkojen läheisyydessä ilmanlaadun tulee täyttää asumisen ja asuinrakennusten edellyttämät vaatimukset. Tunneleiden suuaukot ja ilmanvaihtoaukot tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että tunnelissa syntyvät liikenteen päästöt eivät vaaranna asukkaiden terveyttä eivätkä estä asunto- tai muuta rakentamista tunneleiden suuaukkojen tai ilmanvaihtoaukkojen läheisyydessä. Lisäksi on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjaveteen ja kiinteistöjen vedenhankintaan sekä melu- ja ilmapäästöihin.”
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin lausuntoihin ja mielipiteisiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

[www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi](http://www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi)

- että maankäytön yleissuunnittelupalvelu pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa maankäytön yleissuunnittelupalvelun tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä.

Samalla lautakunta esitti kaupunginhallitukselle



11.03.2021

Asia/3

- maanalaisen yleiskaava 2021 -ehdotuksen nro 12704 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aihetta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkiympäristölautakunnassa.

## Käsittely

16.02.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti esityksen perusteluja seuraavasti:

Esittelijän perusteluosan kappale 15, poistetaan teksti:  
"Uudenmaan maakuntahallitus on määrännyt Uusimaakaavan kokonaisuuden muodostavat vaihemaakuntakaavat tulemaan voimaan valituksista huolimatta 7.12.2020, mikä tarkoittaa, että Helsingin seudun vaihemaakuntakaava on maanalaista yleiskaavoitusta ohjaava kaava."

Korvataan tekstillä:

Maakuntavaltuusto hyväksyi Uusimaa-kaavan kokonaisuuden elokuussa ja maakuntahallitus päätti sen voimaantulosta joulukuussa 2020. Kaavakokonaisuuden oli määrä tulla voimaan tammikuun 2021 lopulla, kun kaikki alueen kunnat ovat kuuluttaneet hallituksen päätöksestä. Uusimaa-kaavan kokonaisuus sisältää kolme vaihemaakuntakaavaa, jotka on laadittu Helsingin seudulle sekä Itä- ja Länsi-Uudellemaalle.

Helsingin hallinto-oikeus on antanut välipäätökset Uusimaa-kaavan kokonaisuudesta ja kieltänyt sen täytäntöönpanon oikeuskäsittelyn ajaksi. Syynä ovat kaavoista tehdyt valitukset. Täytäntöönpanokielto tarkoittaa, että kaavat eivät ole voimassa ennen kuin hallinto-oikeuden varsinaiset päätökset ratkaisevat asian. Yleiskaavoitusta ohjaa siten edelleen voimassaolevien maakuntakaavojen yhdistelmä, joka on ollut voimassa tähänkin asti.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Muutetaan nähtäville asetettavaan kaavaan merkintä:

"Maanalaista tilaa suunniteltaessa ja rakennettaessa on otettava huomioon ympäristön terveellisyys-, turvallisuus-, ja viihtyvyyssnäkökohdat. Lisäksi on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjaveteen sekä melu- ja ilmapäästöihin."

Merkinnällä:



11.03.2021

”Maanalaista tilaa suunniteltaessa ja rakennettaessa on otettava huomioon ympäristön terveellisyys-, turvallisuus-, ja viihtyvyyšnäkökohdat. Liikennetunneleiden suuaukkojen läheisyydessä ilmanlaadun tulee täyttää asumisen ja asuinrakennusten edellyttämät vaatimukset. Tunnelleiden suuaukot ja ilmanvaihtoaukot tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että tunnelissa syntyvät liikenteen päästöt eivät vaaranna asukkaiden terveyttä eivätkä estä asunto- tai muuta rakentamista tunneleiden suuaukkojen tai ilmanvaihtoaukkojen läheisyydessä. Lisäksi on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjaveteen ja kiinteistöjen vedenhankintaan sekä melu- ja ilmapäästöihin.”

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinemäen vastaehdotuksen.

09.02.2021 Pöydälle

26.01.2021 Pöydälle

12.05.2020 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

28.04.2020 Pöydälle

21.04.2020 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja  
Mikko Aho

Lisätiedot

Eija Kivilaakso, johtava erityisasiantuntija, puhelin: 310 37247  
eija.kivilaakso(a)hel.fi

Pasi Rajala, Yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417  
pasi.rajala(a)hel.fi

Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37209  
raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi

Karri Kyllästinen, diplomi-insinööri (tekniikka), puhelin: 310 37347  
karri.kyllastinen(a)hel.fi

Heikki Hälvä, yksikön päällikkö (liikenne), puhelin: 310 37142  
heikki.halva(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimiala 22.6.2020

HEL 2017-001746 T 10 03 02 00



Helsingin Kaupunkiympäristön toimiala, maankäytön yleissuunnittelu on pyytänyt sosiaali- ja terveystoimialalta lausuntoa maanalaisen yleiskaavan 2021 luonnoksesta.

Maanalaisen yleiskaavan 2021 valmistelun tavoitteena on, että Helsingin kaupunginvaltuusto voi tehdä siitä hyväksymispäätöksen vuonna 2021. Helsingin maanalaisen yleiskaavan 2021 suunnitteluala käsittää koko Helsingin alueen. Kaava ohjaa asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Maanalaisen yleiskaavaluonnoksen sisällöllisiä teemoja ovat tekninen huolto, liikenne, maanalainen kävelyympäristö ja maalämpö. Kaavaluonnos sisältää vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen suuret tunneli- ja tilavaraukset ja muita merkittäviä maanalaisia tilavarauksia.

Sosiaali- ja terveystoimialan osalta maanalainen yleiskaava vaikuttaa erityisesti Laakson sairaala-alueen toimintoihin. Laakson sairaalan hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 10.6.2020. Maanalaisen yleiskaavan tulee mahdollistaa Laakson yhteissairaalalle suunnitellut maanalaiset tilat ja yhteydet, jotka on esitetty asemaakaavan muutoksen ehdotussuunnitelmassa.

#### Kaukojäähdytysasemat sekä lämpökeskukset

Laakson sairaala-alueelle on maanalaisen yleiskaavan suunnitelmissa jäähdytyskeskus. Luonnoksessa esitetään, että suunnittelun jatkuessa tulee sen suunnitelmia tarkentaa, ottaen huomioon muut alueen maanalaiset tilavaraukset ja yhteensovittaa eri osapuolten tarpeet. Jäähdytyskeskuksen tilavarausta ei ole osoitettu kaavakartalla, koska sen suunnittelu on vielä niin aikaisessa vaiheessa.

Laakson yhteissairaalan kannalta on tärkeää, että jäähdytyskeskus voidaan sijoittaa kalliotilojen yhteyteen, mutta se ei voi rajoittaa sairaalahankkeen ratkaisua eikä toteutusta. Sen suunnittelu tulee toteuttaa yhteistyössä sairaalahankkeen kanssa ja sairaalahankkeen tavoitteiden mukaisesti.

Yhteissairaalan hanke toteuttaa osana hanketta oman maalämpöratkaisunsa.

#### Liikennetunnelit

Kaupungin poikittainen pikaraitiotunneli Meilahti-Pasila-Vallilaksi on huomioitu Laakson sairaalan suunnittelussa. Sen linjausta ei voi siirtää yhtään etelämmäksi, jottei sairaalan suunnitelmien toteuttaminen esty.



11.03.2021

Laakson yhteissairaalan asemakaavan muutoksen ehdotussuunnitelmassa on esitetty varaus Meilahden ja Laakson sairaaloiden yhdistävän logistiikkatunnelin lisäksi sairaaloiden väliselle ajoyhteydelle. Myös Auroranportin tunneliyhteys on suunnitelmassa mukana.

#### Pysäköinti

Suunnitellulle sairaalatoiminnalle tarvitaan riittävästi autopaikkoja, joissa pitää ottaa huomioon myös sairaala-alueella säilytettävän Synapsia-rakennuksen ja sen mahdollisen laajennusvaran tarvitsemat autopaikat. Toimiala esittää, että kallioon olisi mahdollista sijoittaa enintään 600 autopaikkaa.

#### Kallioresurssit

Sairaalan tonttia käytetään tehokkaasti ja tukitoimintoja sijoitetaan maanalaisiin tiloihin ja kallioon. Sairaalan kallioresurssitarve on esitetty asemakaavan muutoksen kaavaehdotuksessa.

#### Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256  
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo  
Kulttuuriperintöyksikkö 3.6.2020

HEL 2017-001746 T 10 03 02 00

Kymp/Maka on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseolta kannanottoa Helsingin maanalaisen yleiskaavan 2021 luonnoksesta ja siihen liittyvästä valmisteluaineistosta. Kaupunginmuseo lausuu asiasta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Suunnittelualueena on koko Helsingin kaupungin hallinnollinen alue. Östersundomin osalta on kuitenkin ratkaistu vain tietyt varaustarpeet. Maanalainen yleiskaava on oikeusvaikutteinen. Kaava ohjaa asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Maanalaisen yleiskaavaluonnoksen sisällöllisiä teemoja ovat tekninen huolto, liikenne, maanalainen kävely-ympäristö ja maalämpö. Kaavaluonnos sisältää vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen suuret tunneli- ja tilavaraukset ja muita merkittäviä maanalaisia tilavarauksia. Maan päälle tulevan rakentamisen vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriympäristöön ja luontoon on selvitetty Helsingin yleiskaavan 2016 ja Östersundomin yhteisen yleiskaavan valmistelussa. Helsingin yleiskaava ja asemakaavat sisältävät arvojen turvaamista koskevia määräyksiä, jotka



tulee ottaa huomioon maanalaisten hankkeiden maanpäällisten rakenteiden tarkemmassa suunnittelussa. Maanalaisten hankkeiden vaikutusten arviointi tehdään vasta tarkemmassa suunnittelussa.

Kaupunginmuseon tarkastelu kohdistuu maanalaisten tilojen aiheuttamiin maanpäällisiin muutoksiin. Kulttuuriympäristöön vaikuttavat haitat syntyvät maanalaisten tilojen suuaukoista, ilmastointiin ja pelastukseen liittyvistä rakenteista sekä rakentamisen aikaisista työmaahaitoista, sisäänajotunneleista ja louheesta.

Kaavakarttaehdotuksessa ylläolevat kulttuuriperintöön vaikuttavat tekijät ja niiden vaatimat toimenpiteet mainitaan koko kaava-alueella koskevassa määräyksessä. Niiden sijoittamisessa ja yhteensovittamisessa maanpäällisiin rakenteisiin tulee ottaa huomioon kaupunkikuva, arvokas kulttuuriympäristö, suojelutavoitteet ja tilaan sopeuttaminen sekä mahdollisuudet yhteisiin ratkaisuihin. Kaavaselostuksessa on oma luku maanalaisen kaavan vaikutuksista kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön ja luontoon.

Maanalaisten tilojen kulkuyhteydet, savunpoistokuilujen ja ilmanvaihdon poistopiiput esitetään vasta tarkemmissa suunnitelmissa ja kaavoissa. Kaupunginmuseo pitää erityisen tärkeänä, ettei maanalaisia tiloja varten jouduta avaamaan maanpäällisiä alueita laajalti. Tällöin voidaan menettää rakennettuun ympäristöön, kiinteisiin muinaisjäänneksiin ja muuhun kulttuuriperintöön sisältyviä arvoja. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat puistot, niiden kasvillisuus ja puusto, sisältyvät kulttuuriperintöömme.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettava maanalaisen yleiskaavan ehdotukseen ja sen valmisteluaineistoon.

Lisätiedot

Markku Heikkinen, tutkija, puhelin: +358 9 310 71552  
markku.heikkinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Pelastuslaitos Pelastustoimen osasto Pelastusjohtaja  
14.06.2017 § 2

HEL 2017-001746 T 10 03 02 00

Päätös

Pelastuslaitos antaa seuraavan lausunnon Helsingin maanalaisen yleiskaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1294-00/17.

Yleistä





Maanalaisia tiloja suunniteltaessa tulee jo hankkeen kaavoituksen alkuvaiheessa huomioida pelastus- ja paloturvallisuusasiat sekä neuvotteltava niistä pelastuslaitoksen kanssa. Ratkaisuihin on laadittava suunnitelmat ja ne on esiteltävä ja hyväksyttävä pelastuslaitoksella.

Asian tässä vaiheessa pelastuslaitos toteaa yleisellä tasolla, että kaavamuutoksen valmistelua tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa ja asiassa tulee järjestää erillisiä neuvotteluita pelastus- ja paloturvallisuusasioiden läpikäymiseksi yksityiskohtaisesti.

Maanalaisen yleiskaavan muutoksen yhteydessä aiemmin laadittu maanalaisten toimintojen turvallisuus selvitys tulee päivittää ajantasalle ja täydentää mahdolliset uudet riskit sekä samalla tarkentaa tarvittavin osin. Pelastuslaitos esittää mielellään mielipiteensä selvityksen laatimisen yhteydessä.

#### Väestönsuojelu

Poikkeusoloihin ja väestönsuojeluun varautumisen osalta tarkasteltuna, pelastuslaitoksella ei ole maanalaisten tilojen varaustarpeita. Uusimman pelastuslain (379/2011) myötä kunnilta on poistunut, vielä edellisessä pelastuslaissa (468/2003) ollut velvoite, rakentaa yleisiä väestönsuojia ulkona liikkuvalla väestölle, kunnassa asuville ja oleskeleville, jos heidän ei voitu katsoa tulevan riittävästi muutoin turvatuksi.

Aiemman lainsäädännön johdosta, vuoden 1986 maanalaisten toimintojen tilanvaraus suunnitelmassa, on kallioresursseja varattu väestönsuojien rakentamista varten. Erityisesti pientalovaltaisilla esikaupunkialueilla, joissa rakennuskannasta johtuen ei ole syntynyt väestönsuojien rakennusvelvoitteita, ja alueet ovat rakenteellisen suojaamisen osalta nk. puutealueita. Edellä mainittujen kallioresurssien mahdollisessa tulevassa muussa käytössä, tulisi huomioida niiden varustaminen myös väestönsuojalaittein, alueellisen väestönsuojaustason parantamiseksi.

Uusien aluerakentamiskohteiden suojaratkaisuihin tulisi tarkastella myös alueellisten yhteiskalliosuojien rakentamismuutosta. Kalliosuoja tarjoaa paremman suojaustason kuin kiinteistöön rakennettava talosuoja. Kalliosuojan hyvin suunnitellulla normaaliolojen käyttötarkoituksella voidaan alueen asukkaille tarjota mm. liikunta- ja vapaa-ajantiloja, joita ei maanpäällisen tonttitilan puutteen vuoksi voitaisi muutoin tarjota (esim. Itäkeskuksen uimahalli, Maunulan liikuntahalli, Hakaniemen/Merihaan palloiluhalli). Myös alueellinen pysäköinti voidaan ratkaista rakentamalla yhteiskalliosuoja (Herttoniemenranta).

#### Päätöksen perustelut



11.03.2021

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää pelastuslaitoksen kannanottoa Helsingin maanalaisen yleiskaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1294-00/17.

Uudessa maanalaisessa yleiskaavassa varaudutaan mm. Helsingin uuden yleiskaavan ja valmisteilla olevan Östersundomin kuntien yhteisen yleiskaavan tuomiin tiivistyvän kaupunkirakenteen, kaupallisten toimintojen, liikkumismuotojen kehittymisen ja energiatarpeiden edellyttämiin maanalaisiin tilatarpeiden muutoksiin. Kaavassa huomioidaan jo rakennetut maanalaiset tilat ja turvataan yhteiskunnalle elintärkeiden uusien hankkeiden tilavaraukset. Helsingissä on nykyisin yli 400 maanalaista tilaa. Maanalaisten tilojen varaussuunnitelmaa ylläpidetään kaupunkisuunnitteluvirastossa. Lähtökohtana kaavan valmistelussa on mm. maanalaisten tilojen turvallisuuden varmistaminen rakentamisen ja käytön aikana ja yhteistyö maanalaisten tilojen ja tilavarausten haltijoiden sekä eri viranomaisstahojen kanssa. Maanalainen yleiskaava sisältää vain merkittävimmät maanalaiset tilavaraukset.

Asian aikataulu on seuraava. Vuonna 2017 ja 2018 suunnitellaan, käydään neuvotteluja ja yhteensovitetään maanalaisia tilavarauksia sekä laaditaan selvityksiä ja tehdään vaikutusten arviointia. Maanalainen yleiskaavaluonnos esitellään lautakunnalle arviolta vuoden 2018 lopulla. Vuonna 2019 maanalaisen yleiskaavan luonnosta tarkennetaan maanalaiseksi yleiskaavaehdotukseksi saadun palautteen, täydentyneiden vaikutusten arviointien sekä selvitysten yms. pohjalta. Tämän hetkisen arvion mukaan maanalainen yleiskaavaehdotus on kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyssä vuoden 2019 aikana ja kaupunginhallituksen sekä kaupunginvaltuuston käsittelyssä vuoden 2020 aikana.

Asiassa on järjestetty aloitusvaiheen viranomaispalaveri ja kaupunkisuunnittelun kanssa on sovittu, että valmistelua tehdään tiiviissä yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa.

Lisätiedot

Kimmo Kartano, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 0403514306  
kimmo.kartano(a)hel.fi

Keskushallinto Rakentamispalveluliikelaitos 13.6.2017

HEL 2017-001746 T 10 03 02 00

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt rakentamispalvelulautokselta (jäljempänä Stara) 26.4.2017 päivätyllä ilmoituksellaan Staran lausuntoa Helsingin maanalaisen yleiskaavan osallistumis- ja arviointi-



11.03.2021

suunnitelmasta. Lausuntopyynnön liitteenä toimitettiin myös maanalaisen yleiskaavan muutoksen suunnitteluperiaatteet.

Helsingin, lajissaan ainutlaatuinen, ensimmäinen maanalainen yleiskaava tuli voimaan vuonna 2011. Kaupunkirakenteen nopeasta kehitymisestä, varsinkin ydinkeskustassa, johtuen on osa siinä esitetyistä varauksista jo pahasti vanhentuneita. Samalla on noussut esille suuri joukko uusia maanalaisia varaustarpeita. Tämän vuoksi, kaupungin omasta aloitteesta, kaupunkisuunnitteluvirasto on esitellyt lautakunnalle uuden maanalaisen yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä suunnitteluperusteet 25.4.2017. Samalla se on pyytänyt näistä kannanottoja maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kaava-alueen ja sen vaikutusalueen mahdollisilta osallisilta.

Maanalaisen yleiskaavan muutoksen suunnitteluperiaatteissa, sen kahdessatoista alakohdassa, kuvataan monipuolisesti ja kattavasti kaikkia niitä osa-alueita, joiden avulla voidaan varmistaa maanalaisten tilojen monipuolista käyttöä ja tehostaa kalliotilojen suunnitelmallista hyödyntämistä tulevaisuudessa. Maanalaisen yleiskaavan painopisteet ovat yhteneviä maanpäällisen yleiskaavan kanssa.

Stara haluaa kuitenkin tuoda esille ja painottaa kaupunkitekniikan teknisen huollon tukikohtatarpeita tulevaisuudessa. Stara on joutunut luopumaan viimevuosina jo useasta kantakaupungin toimipisteestä maanpäällisen kaavoituksen muuttaessa alueiden käyttöä enemmän liike- ja asuinrakentamista suosivaksi. Poistumat on tähän asti voitu korvata Kampin ja Jätkäsaaren maanalaisilla tukikohtilla. Uudessa maanalaisessa yleiskaavassa tulee varmistaa, että Staran tuottamille palveluille varmistetaan sijainniltaan, lukumäärältään, sekä laajuudeltaan oikeanlaiset maanalaiset tilavaraukset silloin kun edullisempien maanpäällisten tilojen käyttö on mahdotonta.

Muutoin ei Staralla ole huomauttamista Helsingin maanalaisen yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja uuden kaavan suunnitteluperiaatteisiin.

Lisätiedot

Jyrki Määttänen, toimitilapäällikkö, puhelin: 310 38569  
jyrki.maattanen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo 8.6.2017

HEL 2017-001746 T 10 03 02 00



Kaupunginmuseo on tutustunut kaupunkisuunnitteluviraston laatimaan Helsingin maanalaisen yleiskaavan muutoksen suunnitteluperiaatteisiin ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Kaupunginmuseo lausuu asiasta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Suunnittelualueena on Helsingin kaupungin hallinnollinen alue. Kaa-  
vamuutoksessa on mukana myös Östersundomin alue, joka ei ole ollut mukana Helsingin vuonna 2011 lainvoiman saamassa maanalaisessa yleiskaavassa. Maanalainen yleiskaava sisältää vain merkittävimmät maanlaiset tilavaraukset. Siinä otetaan huomioon uuden yleiskaavan painopistealueet.

Kaupunginmuseon tarkastelu kohdistuu maanalaisten tilojen aiheuttamiin maanpäällisiin muutoksiin. Maanalaisten tilojen kulkuyhteydet, savunpoistokuilujen ja ilmanvaihdon poistopiiput esitetään vasta tarkemmissa suunnitelmissa ja kaavoissa. Kaupunginmuseo pitää erityisen tärkeänä, ettei maanalaisia tiloja varten jouduta avaamaan maanpäällisiä alueita laajalti. Tällöin voidaan menettää rakennettuun ympäristöön ja kulttuuriperintöön sisältyviä arvoja. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat puistot, niiden kasvillisuus ja puusto, sisältyvät kulttuuriperintöömme. Kaupungin topografia ja sen säilyttäminen on myös oleellinen Helsingin historiallisen ympäristön identiteetille. Huomioon on otettava myös kiinteät muinaisjäännökset, jotka ovat muinaismuistolain perusteella suojeltuja.

Kaupunginmuseo korostaa yleiskaavan laadintavaiheessa vaikutusten arvioinnin tärkeyttä rakennettuun ympäristöön ja kulttuuriperintöön.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettava maanalaisen yleiskaavan muutoksen suunnitteluperiaatteista ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Lisätiedot

Markku Heikkinen, tutkija, puhelin: +358 9 310 71552  
markku.heikkinen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 25.04.2017 § 188

HEL 2017-001746 T 10 03 02 00

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti hyväksyä 25.4.2017 päivätyt suunnitteluperiaatteet Helsingin maanalaisen yleiskaavan laatimisen pohjaksi ja merkitä tiedoksi 25.4.2017 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman.



11.03.2021

Asia/3

---

Käsittely

25.04.2017 Ehdotuksen mukaan

Lautakunta päätti käsitellä esityslistan asian Ykp/1 asian Vp/2 jälkeen.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö  
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Eija Kivilaakso, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37247  
eija.kivilaakso(a)hel.fi  
Raila Hoivanen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37482  
raila.hoivanen(a)hel.fi  
Pekka Leivo, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37388  
pekka.leivo(a)hel.fi